

Handläggare
Frida Lindroth
Telefon: 08-508 230 41

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2024-12-19

Samspel i förskolan – motion från (L)

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens förslag och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

I en motion av Jan Jönsson och Åsa Nilsson Söderström båda (L) föreslås att staden ska utveckla arbetet med samspel i förskolan samt tillämpa WHO:s och Socialstyrelsens rekommendationer för minimal skärmanvändning i förskolan. Motionen innefattar även ställningstagande för att barn ska få ökade möjligheter till rörelse och till att utveckla sin motorik i förskolan.

De kommunala förskolorna i stadsdelsområdet arbetar aktivt med att främja samspel mellan barn samt mellan barn och pedagoger.

Digitala verktyg används i stadsdelsområdets kommunala förskolor när pedagogerna bedömer att de bidrar till ett pedagogiskt mervärde. Vanligen innebär det att samspel mellan barn och mellan barn och pedagoger sker även i dessa sammanhang. Förvaltningen ställer sig positiv till att digitala verktyg används med varsamhet, men bedömer inte att användandet av digitala verktyg är något som behöver ha negativ inverkan på förskolornas arbete med samspel.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat en motion av Jan Jönsson och Åsa Nilsson Söderström båda (L) till nämnden för yttrande. Remisstiden sträcker sig till 27 december 2024.

Ärendet

Det finns ett brett forskningsstöd för att en förskola där personalen aktivt arbetar med samspel har positiv inverkan på barnets fortsatta utveckling och lärande. Ytterst handlar det om förskolepersonalens förmåga att förstå och stötta barnet kognitivt, socialt och

emotionellt. Att i förskolans utbildning utgå från det arbetssättet gagnar både barns trygghet och deras allsidiga utveckling. Detta brukar kallas för att personalen utvecklar pedagogiska relationer till barnen.

År 2017 beslutade den dåvarande regeringen om en nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet. Den syftade till att alla barn, elever, unga och vuxna skulle få de kunskaper de behöver för arbetslivet, för livet i stort och för den framtida kompetensförsörjningen. Vid revideringen av förskolans läroplan 2018 fördes det därför in skrivningar om digitalisering i förskolans läroplan. Nuvarande regering har gett Skolverket i uppdrag att se över området digitalisering i förskolans läroplan. Uppdraget som Skolverket fått handlar om att föreslå ändringar i förskolans läroplan som innebär att utbildningen i huvudsak ska vara skärmfri för barnen. Detta arbete är pågående och hur förändringarna kommer framträda i förskolans läroplan har ännu inte meddelats.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för förskola. Ärendet informeras i samverkansgrupp 3 december 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig i positiv till motionen av Jan Jönsson och Åsa Nilsson Söderström om samspel i förskolan. Det är redan idag något som stadsdelsområdets kommunala förskolor aktivt arbetar med. I motionen föreslås även att skärmtiden i förskolan ska minimeras samt att barn kontinuerligt ska erbjudas fysisk aktivitet och rörelse. Förvaltningens synpunkter presenterad under tre rubriker nedan.

Samspel

Det finns ett brett forskningsstöd för att en förskola där personalen aktivt arbetar med samspel har positiv inverkan på barnets fortsatta utveckling och lärande. Ytterst handlar det om förskolepersonalens förmåga att förstå och stötta barnet kognitivt, socialt och emotionellt. Att i förskolans utbildning utgå från det arbetssättet gagnar både barns trygghet och deras allsidiga utveckling. Detta brukar kallas för att personalen utvecklar pedagogiska relationer till barnen. Pedagogiska relationer av hög kvalitet förutsätter att pedagogernas tid tillsammans med barnen värnas samt att barngruppen under dagen delas upp i mindre sammanhang, ett arbetssätt som gör det möjligt för pedagogerna att möta varje barn utifrån just den individens behov och förutsättningar i given situation. Vidare innebär det att pedagogerna regelbundet under dagen organiserar för sammanhang där barnen kan mötas för att

tillsammans utvecklas både i kognitiva färdigheter och i det sociala samspelet.

Rörelse och fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet förebygger ett flertal sjukdomar och har betydelse för både den nuvarande och den långsiktiga hälsan. Många barn och ungdomar i Sverige rör sig för lite idag och det finns många stillasittande aktiviteter som konkurrerar med barns, ofta naturligt aktiva, rörelsemönster. Med bakgrund av detta behöver förskolans kompensatoriska uppdrag därför i högre utsträckning riktas gentemot att etablera hälsosamma aktivitetsvanor hos alla barn. Folkhälsomyndigheten uppger att barn i förskoleåldern bör erbjudas möjligheter till rörelse och fysisk aktivitet på olika sätt flera gånger om dagen. Rörelse och fysisk aktivitet är något som stadsdelsområdets kommunala förskolor redan aktivt arbetar med, men då många förskolebarn tillbringar fler vakna timmar på förskolan än i hemmet under veckodagarna ser stadsdelsförvaltningen positivt på att barns rätt till fysisk rörelse förtydligas.

Skärmtid

Förskolan har ett kompensatoriskt uppdrag som innebär att utbildningen ska bidra till likvärdighet. Förskolans utbildning behöver därför planeras med hänsyn till dess kompensatoriska uppdrag. Vad de kompensatoriska insatserna ska riktas gentemot är föränderligt över tid, och påverkas av omgivande samhällskontext. Digitaliteten i samhället har ökat under senaste decenniet, vilket inneburit att barns möjligheter att komma i kontakt med digitala verktyg ökat. Förskolans kompensatoriska uppdrag kopplat till digitalitet och digitala verktyg har därmed också förändrats sedan 2018, då förskolans nuvarande läroplan skrevs. Användandet av digitala verktyg i förskolans verksamhet ska ske enbart när pedagogerna bedömer att dessa verktyg bidrar till ett pedagogiskt mervärde. Som hjälp inför denna bedömning har förvaltningen tagit fram ett ställningstagande för arbetet med digitalitet i stadsdelsområdets förskolor. Detta dokument kommer revideras när ändringar i förskolans läroplan kopplade till digitalitet har fastslagits.

Förvaltningens ställningstagande är att digitala verktyg ska användas varsamt i förskolan, och bara när de bedöms bidra till pedagogiskt mervärde. Förvaltningen bedömer dock inte att användandet av digitala verktyg är något som har negativ inverkan på förskolornas arbete med samspel. Tvärtom så kan digitala verktyg bidra både till ökat samspel och till ökad rörelse om de används med en pedagogisk medvetenhet.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner detta tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Lee Orberson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Liselott Hedman
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Remissunderlag Samspel i förskolan – motion från (L)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberson, stadsdelsdirektör	2024-12-03
Liselott Hedman, avdelningschef	2024-12-03